

FÜZESABONYI HÍRADÓ

A VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK TÁJÉKOZTATÓJA

1849. március 11., Bem a nagyszebeni ütközetben

Czuczor Gergely

Új világi szózat

Egyenlőség, Szabadság, Testvériség !

Ezernyolcszáznegyvennyolcadik
esztendő,
Melyben hazánk fölött nyílt egy
nagy jövőndő,
S oly változás érte a világ
forgását,
Milyben ezredik év alig látja
mását.
Emelj süveget, és tekints égre,
magyar,
Ím, lenyúlt hozzád a kegyes
isteni kar,
S olyan szabadsággal kínált meg
tégedet,
Mely fölülhaladta hited - s
reményedet.

Március 15.

9 órakor:

**Ünnepi megemlékezés
(telepi emlékmű)**

**Köszöntő: Gulyás László
polgármester**

**Megemlékezés: Fodor István,
a HM. politikai államtitkára**

Kulturális műsor

Koszorúzás

Majorett bemutató

17 órakor:

Tini diszkó (Műv.kp.)

18 órakor:

Baby Systems diszkó (Műv.kp.)

„Hol sírjaink domborulnak...”

(Gondolatok 1848-1948-1998. kapcsán)

Az 1848-49-es szabadságharc 150. évfordulójára emlékezünk nemsokára. 1848 talán a „legmagyarabb” ünnep, s nemcsak a történelem, hanem az irodalom is azok közé sorolja. Hiszen ekkor születtek, hallatszóttak a reformkor és a magyar nemzeti irodalom igazi gyöngyszemei.

Az eltelt évtizedek, évek méltó irodalmi-történelmi emléket, helyet kerestek a dicső forradalomnak és a szabadságharcnak. Igyekeztek kapcsolatot, azaz hidat keresni a múlttal.

Füzesabony nem a nagy történelmi hagyományokkal rendelkező városok-községek közé tartozik. S talán véletlen, hogy Petőfi megszállt a faluban. Persze az emlékezés, amely koszorút fon a múlt köré, néha eltér a valóságtól. A hagyomány, s a füzesabonyi nép évtizedeken át két Petőfi emléket ápolt. Valójában „a költő” 1844-

ben nem, csak 1847-ben járt a községben, ez utóbbival a Kerényi Frigyeshez írt 2. úti levelében is találkozunk: „Késő este értünk ide Abonyba, hol az éjjet töltjük. A fogadóban csak két szoba van; az egyiket én, a szász és a lengyel foglaltuk el, a másikat pedig tisztelendő úr szeretetre méltó hűgával.”

A hely, ahol megszálltak: a Gelej fogadó. 1805-1810 között az egri érsek építette italmérő és fogadó céljára, két hálószobával. 1948-ban avatott rajta emléktáblát a falu, de nem sokkal utána, az 50-es évek végén lebontották, s a helyére emelt épület falán az 1973-ban (Petőfi születésének 150. évfordulójára) avatott tábla ma is hirdeti, hogy 1847. május 13-án Petőfi Sándor megszállt ott.

Még az 1948-as avatáskor elhangzott vers is felsejlik néhány ünneplő emlékezetében:

*„Emlékezés koszorúját
Helyeztük el itt, íme,
Emlékezéstől dobban meg
Sok jó magyarnak szíve
Szállj el, szállj el, emlékezés
Egy század távolába
Vidd el, vidd el koszorúnkat
Petőfi homlokára
Súgd meg néki; mondd meg néki
Hogy emléke itt ragyog
Amíg csak egy jó magyar szív
A hazáért feldobog.”*

A község lelkes tanítónője, Pap Irén, még színdarabot is írt a költő emlékére, melynek szereplői már nem élnek, de az előadás annál elevebben él a szívekben.

1849. február 26-27. talán a környék, s Magyarország északi területének legnagyobb csatája: Kápolna. Itt vereséggel végződő csata, néhány kilométerrel arrébb,

„Éljen az egyenlőség!”, ifj. Vidéky János rézmetszete.

A jobbágyfelszabadítást ünneplő lapon Kossuth és a jobbágyságot képviselő öreg paraszt fog kezét.

egy faluban az emlékmű történetének kezdete.

Hiszen a csatában megsérült, s a szikszói Berekben meghúzódott honvéd sírja az első síremlék 1849-ből. Talán a következő felirata lehetett:

„E hant alatt, mely eltakar,
Álmodj tovább te hős magyar,
Reményed ámbár veszve volt
Mikor az akna elsodort
Szívedben hűség virágzott,
Büszkén álltad meg a harcot,
Hogy győzzön a szent akarat,
Magyar még magyarnak marad,
Életedet adtad érte,
Poraidra legyen béke.”

Később a honfoglalás ezeréves évfordulóján (1896-ban) emlékművet emeltek a sír fölé, de a bádoglemezre írt honvéd neve olvashatatlan lett, s a versnek is csak egy töredéke volt olvasható. Így lett a honvéd ismeretlen nemzeti hős. 1926-ban a vasút építése miatt máshová helyezték a síremléket, amely 1953-54. között vasútbővítés miatt a telepi temetőbe került. 1978-ban új emléket állítottak a Teleki Blanka Általános Iskola előterébe, a Béke térre, melyen azóta is áll.

A legnagyobb, legteljesebb, s a megelőző száz év „leg”-ünnepségei a centenáriumi ünnepségek voltak 1948-49-ben.

Egyet-kettőt kiragadva az események közül:

...Füzesabonyban a községi képviselő-testület szabadságszászló állítását határozta el; március 12-én a római katolikus általános iskola tanulói kis kosárcsúcsban

a szülői ház kertjéből énekszóval vitték a földet a Petőfi képével díszített szabadságszászló talpazata köré, s így egész község földje vette azt körül.

A Petőfi utcában és a Gelej fogadónál megemlékezéseket tartottak, ünnepi szentmise, Berekbeli zenés est ...

Fénypontja a szép ünnepi műsornak talán az volt, amikor „a gyönyörű zászló könnyes szemektől kísérve felszállt az árbocra”, s a szabadságszászló talpazatánál meggyújtották a mécesest, azzal a lánggal, amit a kápolnai honvédeletről hozott az ifjúság stafétája váltófutással. A füzesabonyi honvédeleknél meggyújtott fáklya lángja körülbelül ekkor érkezett Kápolnára. Ahogy akkor fogalmaztak:” üzentek egymásnak a halott honvédek és az élők megértették az üzenetet!”

S ahogyan ott, 1948-ban véget értek az ünnepségek, én is úgy zárom a történetet:

„Szép csillag a honszeretet,
Gyönyörűségesen ragyog,
Szegény hazám, Szegény hazám te,
Neked kevés van ilyen csillagod !”

Ha most, 1998-ban itt lebegne Petőfi szelleme, boldogan látna sok-sok fénylő csillagot, a hazaszeretet vagy ahogyan ő nevezi a honszeretet csillagát, s a hazaszeretet lángjától lobogó szempárokat.

A 150. évforduló kötelez minket arra, hogy választ keressünk arra a kérdésre, hogy méltóképpen ápoljuk-e a 48-as forradalmárok, szabadságharcosok, honvédek dicső emlékét ?!

Bán Anetta
Füzesabony

Hegedűs Erika

Váltott lovon

(Petőfi emlékére)

Fegyver nélkül
tolla gyözködöttél
azután lovat váltottál
Te legalább
igaz csatában
vesztél
bár lehet
megköveznek
ha kimondom a szót
úgy hiszem
hiába
vagy hiba volt váltanod
de hát én sosem a hőst
a költőt szerettem meg Benned
a kardot hagyhattad volna
másra
azokra
kiknek a harc volt a hivatása
ott, ahol a csendőr-főhadnagy
is gyengének
bizonyult
honnan vetted
hogy a poéta győzni tud ?
Igaz,
tüzesebb vérű
paripán
sem táncolt Múza még
lőtt pegazusát
vitte háromszín
halálba
ahol a Szabadság verset ír:
hogy töretlen
almás deresen
lovagol
Mindig
szívünkben egy újabb forradalom
mert most is nehéz
nagyon a bilincs
és nincs Pilvax kávéház
és nincsen Táncsicsunk
és nincs egy szál
semmilyen vértanúnk
de sajnós,
népi költőnk sem akad
csak az őszirózsák hullnak
így is
a porba.
Benne fabábnak lovagló
Kun vitéz
lába kengyelbe szorult
viszi vakon előre
lova
a héjfafalvi utcán már alkonyul.

1848. március 15.

1848. március 15. az egyik legjelentősebb ünnep a magyar történelemben. Öregeknek és fiataloknak egyaránt emlékeztető és felejthetetlen nap ez.

Nagyon büszke vagyok azokra a régi hősekre, mint Petőfi, Kossuth, Táncsics vagy Jókai, de büszke vagyok még a márciusi ifjakra, a forradalomért küzdő népre és mindazokra, akik a hazáért adták életüket.

Ilyenkor ezerte az országban a megemlékezés tiszteletére koszorúzókat, fáklyás felvonulásokat, külön-

félérendezvényeket szerveznek. Emberek sokasága gyűlik össze, falvaktól városokig, hogy az emlékműveknél elhelyezzék a megemlékezés virágait és a mellükre tűzött nemzetiszíni kokárdáival adózzanak az ünnepnek.

Újra fellépdőznek emlékekben a nap legfontosabb eseményei:

- a Nemzeti dal elszavalása
- a 12 pont kikiáltása
- Táncsics ki szabadítása
- a forradalom neve.

A tavasz klemelkedő napján én is kokárdát tűzök és emlékezem.

Antal Lionel 5 c

Népi kalendárium

A tavasz jeles napjai

A tavaszi népszokások két nagyobb ciklusra oszthatók: az egyik a nagyheti húsvéti ünnepkör, a másik a májusi - pünkösdi ünnepkör. Írásomban nem térnék ki ezek részletes ismertetésére terjedelmi okok miatt, csak a névnapokhoz fűződő szokások ismertetésére vállalkozom.

A tél jeles napjait - amelyhez a farsangi ünnepkör is tartozik - Mátyással fejeztem be az előző számunkban. Zsuzsanna (febr. 19.) napjáról azt mondják, hogy elviszi a havat, és megszólaltatja a pacsirtát. (Ez az idén így is történt.) Ha Zsuzsanna mégsem hozott volna jó időt, Mátyás viszi el a telet ha hideg van, de ha szép tavaszias az idő, akkor még nagy hidegek következhetnek - tartja a néphagyomány.

„Mátyás, Gergely két rossz ember” - vagyis e két nap között gyakran hideg szokott lenni. Hármat néznek a naptárban: a farsangot (vízkeresztől hamvazószerdáig), ünnepnapot, névnapot - tartja a közmondás, vagyis a farsang is nevezetes időszakok közé tartozik a falu életében. A valódi farsang, amikor legtöbbet szórakoznak, mulatoznak az emberek, az csak a „farsang farkának” nevezett három nap: vasárnap, hétfő, kedd = húshagyó kedd. Zobor-vidéken farsang vasárnapján a legények, máshol a gyerekek kettesben v. hármásban „sardózní” jártak. Bunkósbotokkal, amelyre még bádogdarabkákat is szereltek, hogy nagyobb zajt csaphassanak - végigjárták a házakat, énekeltek, botokkal verve a ritmust - mondták el verses formában jókívánásukat: tavaszvárással, jó természettel, bőséggel kapcsolatban.

A farsang a közelgő tavasz ősi öröme, egyúttal a tél és tavasz küzdelmének szimbolikus megjelenítése. Számptalan gonoszűző és termékenységvárászló álarcos, alakoskodó szokás fűződik hozzá (kongózás, kormozás, kiszehajtás, sardózás, busójárás stb.) A legtöbb téltemető szokásnak van közös vonásuk is pl. hogy a telet valamilyen bábuval megszemélyesítik és kiűzik a faluból. A menyasszonynak felöltöztetett kiszehajtót a falu határában lévő patakba dobták, vagy elégették a lányok - ráruházva az összes bajt, betegséget.

Farsangfarka kedde után következett a hamvazószerda. E szerdától húsvét vasárnapjáig tartott a nagyböjt ideje, amikor húst és zsíros ételeket nem ehettek, csak

főtt tésztát, aszalt gyümölcsöket, és korpából készült ételeket, savanyú levest. A böjt időszakában fújnak sokszor viharos, de tavaszt hozó „böjti szelek”.

Húsvét vasárnapja 7 héttel farsang vasárnapja után következett. Ez a tavaszi napéj-egyenlőség (márc. 21.) utáni holdtölte utáni vasárnap. (Szóródása szerint márc. 22 - és ápr. 25. között.)

Húsvét Krisztus feltámadásának az ünnepe. Véget ér a nagyböjt, majd ez után 7 héttel lesz pünkösdi vasárnapja. (Máj. 10. és jún. 13. között.)

Március = böjtmás hava; tavaszelő hó

Kázmér - március 4.: Patkányok, pockok űzése. „Kázmér vagyon - pockok ki innen!” - írták ki az istálló falára.

Gergely - március 12.: Balázs a diákság, Gergely pedig az iskolák pártfogója volt. Ezen a napon tartották a Gergely - járást. Ilyenkor a nebulók végigjárták a falu háza- it, adományokat kértek a tanító és az iskola számára. E napra rossz időt jósolnak: ha Gergely megrázza a szakállát - az havazást jelent.

Sándor - március 18.: „Sándor - József - Benedek zsákba hozzák a meleget” - Az első igazán melegheznap.

József - március 19.: Szent József az ácsok, asztalosok védőszentje. Szent József után, ha pörölyvassal ütögetik is a földbe a fűvet, akkor is előbújik. Göcsejben a méhek kieresztésének a napja. Sok helyen ekkor hajtják ki először a marhákat a legelőre. Ezen a napon ültetik a fokhagymát, krump- lit, kaprot. Előszertettel jósoltak a József napi szivárvány színeiből.

Benedek - március 21.: „Jönnek a jó melegek”. A tavasz 1. napja, a napéj-egyenlőség ideje. Ha dörög ezen a napon, szárazság lesz a nyáron. Az ekkor elültetett hagyma jó a rontás ellen.

Gábor - március 24.: Káposztaültetés napja

Gyümölcsoltó Boldogasszony - március 25.: Elnevezése Jézus anyja - Mária fogantatására utal. A gyümölcsfák szemzése, palánta ültetés, fatisztogatás, gyümölcsfák oltásának a napja. Ilyenkor megrázzák a fákat, hogy jól teremjenek. A Skolisztika napján szedett oltóágot ekkor helyezik el. Folyik a hideg miatt elmaradt szőlőmetszés. Gyümölcsoltót Fecskehajtonak is mondják, mert a jó idő ekkorra már hazahajthatja a vándormadarakat.

Április = Szent György hava; tavasz hó

Elseje: Hajdan sok népnél évkezdő nap volt, a tavaszi napéj-egyenlőséget, az újjáéledő természetet ünnepelték. Amikor a naptárreformmal jan. 1.-je lett az év első napja, április elseje „komolytalan” újjév-é vált. Nálunk a diákság terjesztette beugrató tréfák nyugati eredetűek.

Hugó - április 12.: Indás növények vető napja, de ekkor tilos a kotlóst a tojásra tenni, mert nem üli végig az idejét.

Tibor - április 14.: Ha rét zöldül, jó szénatermés lesz. A hagyomány a kakukk megszólalása napjának tartja.

György (Szent György) - április 24.: Európa nagy részén pásztorünnep. Birtok- bejáró körmeneteket tartottak a gazdák. Egyes vidékeken az állatok első legelőre hajtásának a napja. Az állatokat, hogy egészségesek legyenek, a füsttől megtisztuljanak - hamvadó tűzön hajtották keresztül, vagy a gazdasszony kötényén, földre helyezett láncon, hogy olyan erős legyen a lábuk mint amilyen erős a lánc. Kifüstölték az istállókat, kitisztították a kutakat, kifor- rázták a tejesedényeket. Különböző jóslá- sokat tettek a nyári termésre, időjárásra. Lány és fiú összepárosító nap, ill. a testi hibák, rossz tulajdonságok kiéneklésének ideje (név nélkül a falu határában). Szent György nap éjszakája a gonoszjárás ide- jének számított, ami ellen Szent György napi harmatot szedtek. Ez azt is elősegít- tette, hogy a jószágnak, várandós asz- szonynak sok teje legyen. Boszorkányok távol tartása végett kerítésre, ajtóra tuskés ágakat tűztek. Szent György ökeresztény szent Diocletianus császár uralkodása alatt élt. Legendája szerint legyőzi a sárkányt, és kiszabadítja a fogságában lévő király- lányt. Kultusza előbb a Közel-Keleten, majd görög közvetítéssel egész Európában elterjedt. Anglia és Portugália országának védőszentjének választotta. Magyarorszá- gi népszerűségének bizonyítéka, hogy szá- mos középkori monostor és templom viseli nevét. Kultusza csak a barokk idején halványult el.

Márk - április 25.: Vetésővő körmenetet tartottak a falu határában. Megszentelték a tavaszi búzát, vetették a tavaszi kukoricát. A megszentelt búzaszálakat gonoszűzésre használták. Ha e napon pacsirta, fűrj, vagy béka szól a búzából, az jó termést ígér. Márk napján a varjú már nem látszik ki a vetésből.

Virágvasárnap: Húsvét előtti vasárnap. Az iskolás gyerekek ilyenkor barkát mennek gyűjteni, amit a templomban megszentelnek. (Gyökere Jézus názáreti bevonulása, ahol barkával köszöntötték.) A szentelt barkát gonoszűzőnek, betegséggyógyítónak tartják, amely elűzi a jégesőt, megóv a villámcsapástól. Úgy hitték, hogy a szentelt barka égetése eltéríti a villámokat. Virágvasárnap tartják több palóc községben a kiszehajtást. Aki öltöztetni segített a bábút, az a következő kiszéig minden bajtól mentesült. A téltemetés az ébredő természet ősi ünnepét, a húsvétot vezeti be. Ekkor énekelték a Tavasz szél vizet áraszt...c. dalt. A bábu arcát kendővel fedték, nem rajzoltak rá szemet, hogy személytelen maradjon, senkire se emlékeztessen. Gyakran virágvasárnap tartották a villózést = határjárást. E nap a gazdálkodó családok kivonultak a földjükre. Levezették a téli vadvizeket, ellenőrizték a földek állapotát. Hazafelé menet egy - a határból hozott zöld ággal megérintették azokat, akikkel találkozott, hogy egészségesek legyenek. Ekkor énekelték a Bújj, bújj zöld ág ... c. dalt. A virágvasárnap után következő hét a Nagyhét.

Nagycsütörtök: 3 nappal Jézus feltámadása előtt "elnémulnak a harangok - Rómába mennek." Helyettük csak a kereplő szólhat.

Nagypéntek: Jézus kereszthalálának az ünnepén tartják a legszigorúbb böjtöt. Általános tisztálkodási nap: meszelnek, takarítanak, nagymosást tartanak a patakban, és az állatokat is megfürösztik. Sok helyen nagypénteken nem gyújtanak tüzet.

Nagyszombat: Este tartják Jézus feltámadásának ünnepét. A tüzet ősi módon - dörzsöléssel, csiholással újra meggyújtják és megszentelik. Az esti harangszó a böjt befejeződését jelenti. A húsvéti körmenet: a templomtól indulva felkeresik a falu keresztjeit, szentelvényeit.

Húsvétvasárnap: A kereszténység egyik legnagyobb ünnepe pogány tavaszkezdő ünnepekből származik. Ezen a napon tartják a húsvéti határjárást. Ilyenkor az egész falu népe körbejárja a földjét, kitisztogatja a forrásokat. Sok helyen este bált rendeznek.

Húsvéthétfő: A legnépszerűbb húsvéti szokások: locsolás, a hímes tojás ajándékozásának ideje. Mindkettő ősi termékenységvarázslásra utal. A húsvéti szentelvények (tűz, víz, zöld ág, étel) gonoszűzés, egészségvarázslás, termékenységelőségtő szimbólumai.

Húsvét keddeje: Székelyföldön, a Nyírségben a lányok locsolják a fiúkat.

Csonkahét = fehér vagy komázó hét: A görög-katolikusok ekkor fehérben jártak.

Fehérvasárnap = mátkálóvasárnap: (kiszűvészt): Húsvét utáni vasárnap a fiatal lányok „mátkát”, barátnőt választanak, vagy komatálat küldenek egymásnak.

Május = Pünkösdi hava; tavaszutó hó

Május elseje: Ősi tavaszünnep, a májálisok napja. Sok helyen a megelőző estét a legények az erdőben töltik, s hajnalban hazajöve feldíszített májusfát állítanak kedvesük udvarába. Az emberek az egész napot vidám táncmulatságok közepette a szabadban töltik. 1889 óta a munkásság nemzetközi ünnepe. E napon ünneplik névnapjukat a Maják. Ő a Föld és a termékenység istennője volt. A májusfa állítás szokásáról Magyarországon Temesvári Perbált is megemlékezik 1502-ben. Májusfát hívják még Jakabfának, hajnalfának (húsvét hajnalán állított), májfnak is. Háromszéken a legények rárótták nevüket a fa törzsére. Palóc földön május első vasárnapján állították a legények, de díszítéséről a lányoknak kellett gondoskodni. A faállítás eredete: Fülöp és Jakab apostol megmenekülése, majd vértanúhalála a keresztfán.

Flórián - május 4.: Ezen a napon az ország nyugati felében sok helyen ősi módon gyűjtötték "új tüzet" Flórián a tűzoltók, kéményseprők, kovácsok, serfőzők, pékek védőszentje.

János - május 4.: "Babevő János" napjának is nevezik. Ekkor vetik a hüvelyeseket, babot, borsót, a lencsét.

Pongrác - május 12., Szervác - május 13., Bonifác - május 14.: A fagyosszentek napjai az idő átmeneti lehülését jelzik. E napon nem vetnek, nem palántáznak. A májusi fagyok a gyümölcsösökben, a veteményben sokszor nagy pusztítással járnak, ezért tűzgyújtással, füstöléssel védekeznek ellenük.

*"Sok bort hoz a három ác,
ha felhőt egyiken se látsz"*

Zsófia - május 15.: Erre a napra esőt jósólnak.

János - május 16.: (Nepomuki Szent János): Népiesen "Nepesuszi" János, a vízen járók patrónusa. A hajósok, halászok, vízimolnárok ezen a napon tűzijátékos felvonulást tartanak, megkoszorúzzák a N. Sz. J. szobrát. A legenda szerint Vencel király feleségének volt a gyónatója. Mivel nem árulta el a királynak a felesége gyónását, az vízbe vetette, de N. J. megme-

nekült.

Orbán - május 25.: Ekkor kezdenek a méhek rajzani, ezért a méhek "Orbán bogarai". Donát mellett a vincellérek, szőlősgazdák, kapás mesterségek védőszentje. Szobra gyakran megtalálható a szőlőhegyeken, ahol szőlőhegyi körmenetet tartanak. Ha Orbán jó időt hoz, akkor szobrárt felvirágozzák, ha rosszat, akkor besározzák. Sok helyen az utolsó fagyosszentnek tartják. Ha „kiseprűzik” Orbánt, nem lesz már hideg.

Pünkösdi: Neve arra utal (pentekoszt = ötven), hogy húsvét után ötven nappal következnek. A nyárkezdet ünnepén a különféle versenyek, sportjátékok győztesét rövid ideig uralkodó "pünkösdi királynak" választják. Az első magyar pünkösdi királyválasztás emlékét Bél Mátyás 1528-ban készült írásából ismerhetjük meg. A pünkösdi királyválasztásnak a katonai hagyományokban is komoly gyökerei vannak. Erről emlékezik meg Balassi: Borivóknak való c. versében, vagy Jókai: az Egy magyar nábob c. regényében. Érdekes pünkösdi próbák: bothúzás, lúdynakszakítás, kakaslövés. A kislányok ezen a napon tartják a pünkösdi királynő-járást, a "pünkösdlést". A legkisebb leányt pünkösdi rózsával, zöld ágakkal díszítve királynőnek öltöztetik, és rózsaszirmot hullajtva házról házra járnak köszönteni. Magyarországi gyökerei talán Nagy Lajos király udvarában a tavaszkirálynő-választásra vezethető vissza.

Úrnapja: Egyházi körmenet tartása. Virágok, füvek szentelése, melyeket gyógyszernek és rontás, vihar elhárítására használtak.

Összeállította: Sipos Attila

Néhány gondolat a Széchenyi István Általános Iskola pedagógiai programjáról és helyi tantervéről

Minden szülő, akinek a gyermeke az iskoláskorhoz közeledik, vagy már valahol megkezdte iskolai tanulmányait, érzékenyen reagál azokra a változásokra, amelyek az iskolában és az ott folyó nevelő, oktató munkában jelentkeznek. A szülők tisztában vannak azzal, hogy felelősséggel tartoznak gyermekeikért és kötelesek megtenni mindent annak érdekében, hogy a szükséges és megfelelő nevelést válasszák részükre. Ahhoz azonban, hogy a szülők ennek a kötelezettségüknek eleget tudjanak tenni, ismerniük kell azokat a folyamatokat, amelyek az iskolában zajlanak. Tisztában kell lenniük azokkal a követelményekkel, amelyeket az iskola támaszt a gyermekükkel szemben. Ismerniük kell azokat az értékeket, amelyeket az iskola képvisel, és nem utolsósorban látniuk kell azt a nevelési célt, amelynek megvalósítása érdekében alakítja ki belső tartalmi munkáját és szervezeti kereteit az adott intézmény.

Tudjuk azonban, hogy más a család és más az iskola nevelési funkciója. Ezek nem helyettesíthetők, hanem kiegészíthetik egymást. A Nemzeti Alaptanterv biztosítja azt a lehetőséget, hogy olyan pedagógiát lehessen alkalmazni, amely tekintettel van a helyi adottságokra, feltételekre, a gyerekekre. A helyi tantervek feladata az, hogy életre keltsék, a sajátos viszonyoknak megfelelően a NAT-ot.

Intézményünkben még az előző tanévben hozzákezdünk a pedagógiai programot meghatározó igények és lehetőségek feltárásához, felmértük az iskola környezete, a szülők elvárásait.

Nevelőközösségünk hosszas és alapos előkészítő munkát végzett és így került megfogalmazásra intézményünk pedagógiai programja.

Ennek alapján első ízben 1998. szeptember 1-től szervezzük meg az oktató nevelő munkánkat. A helyi tanterv az 1. és 7. osztályban kerül bevezetésre.

Munkánkhoz megfelelő személyi feltételek (41 pedagógus és 16 iskolai munkát segítő dolgozó), és egyre javuló tárgyi feltételek állnak rendelkezésre. Ez év végéig az iskolabővítés lehetővé teszi,

hogy diákjaink egy épületömbben végezzék tanulmányaikat. Tavasszal átadásra kerül két korszerű számítástechnikai szaktanterem, ahol a kor igényeinek megfelelően diákjaink bővíthetik ismereteiket és bekapcsolódhatnak az INTERNET hálózatba is. A pedagógusok továbbképzéseken vesznek részt, ahol felkészülnek az új műveltségterületek oktatására és a számítógép használatára.

Célunk megtanítani a gyerekeket arra, amit nem tudnak. Ismeretüket a különböző életrészeknek megfelelően folyamatosan bővíteniük kell. A tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban:

- Az iskolában olyan légkör megteremtése szükséges, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat

- A nevelők szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből

- Folyamatosan részt kívánunk venni lakóhelyünk életében

- Az eszményekben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus
- erkölcsös
- fegyelmezett
- művelt
- kötelezettség tudó
- érdeklődő
- nyitott
- kreatív, alkotó
- becsüli a tanulást, a munkát
- képes a problémák érzékelésére és megoldására
- gyakorlatias
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében.

Az intézmény továbbra is a 8. osztályos képzést biztosítja. Legfontosabb feladat az alapkészségek fejlesztése (anyanyelv és matematika). az élő idegen nyelvek esetében már az 1. osztálytól indítottunk játékos, az életkori sajátosságoknak megfelelő foglalkozásokat, és a szorgalmas, tehetséges tanulók részére a 8. osztály végére célul

tűztük ki, hogy állami alapfokú nyelvvizsgát tegyenek, hiszen fontosnak tartjuk a „nemzetközi kommunikációs készség” ki-fejlesztését.

A viselkedéskultúra fejlesztésére a felső tagozatban bevezetjük az illetlen tanórán való oktatását. Felkészítjük a gyerekeket a továbbtanulásra. Bízva abban, hogy tovább öregbítik iskolánk jó hírnevét. A NAT nem írja elő az osztályfőnöki tevékenységet, de mi továbbra is megtartottuk az osztályfőnöki státuszt, mert úgy látjuk, hogy a mindennapi pedagógiai munkánkhoz nélkülözhetetlen.

Az intézmény programja tartalmazza még az iskola értékelési rendszerét, a tehetséggondozás és felzárkóztatás módját, az iskolába jelentkező tanulók felvételének és továbbhaladásának elveit, az intézmény hagyományrendszerét és kapcsolatait. A tanuláson kívül teret adunk a színes iskolai életnek, a versenyeken, vetélkedőkön való szereplésnek.

Figyelembe kell vennünk azonban, hogy az oktatás-nevelés színtere nemcsak az iskola, hiszen befolyásolja a minket körülvevő világ. *„Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek, megtanulják megtalálni a szeretetet a világban.”*

A család és az iskola jó együttműködésére van szükség ahhoz, hogy azt az életet, amit kezünkbe kaptunk, minél értékesebbé formáljuk.

Most csak a több mint 500 oldalas elképzelés rövid ismertetésére kerülhetett sor, a teljes anyagot eljuttatjuk a Polgármesteri Hivatalba, a Városi Könyvtárba és a 2.sz. Óvodába. Iskolánkban és a fent említett intézményekben ismerkedhetnek az érdeklődő szülők a részletes programmal.

Akár pedagógusként, akár diákként, akár szülőként éljük meg a következő éveket, jelentős változásoknak lehetünk tanúi, sőt részesei is.

Szoviár Józsefné
igazgató